

Afasie

Afasie is een taalstoornis die wordt veroorzaakt door een beschadiging van de hersenen. Deze folder is bedoeld voor mensen met afasie en voor hun naasten. In deze folder leest u hoe afasie ontstaat en wat de effecten ervan zijn op het dagelijks leven. Ook leest u wat de logopedist voor de patiënt en u als naaste kan betekenen.

Hoe ontstaat afasie?

Afasie ontstaat door hersenletsel. De oorzaak van hersenletsel kan zijn:

- > beroerte/CVA
- > een ongeluk (trauma)
- > een hersentumor
- > een andere ziekte in de hersenen.

Spreeken, begrijpen, lezen, schrijven en gebaren maken zijn onderdelen van ons taalgebruik. Men spreekt van afasie wanneer een of meerdere van deze onderdelen niet goed meer functioneren als gevolg van het hersenletsel.

Geen enkele patiënt met afasie is hetzelfde. Hoe de afasie zich uit, hangt af van de plaats en grootte van het hersenletsel en van het vroegere taalvermogen. Sommige mensen met afasie kunnen taal goed begrijpen, maar hebben moeite met het vinden van de juiste woorden of met het maken van zinnen. Andere patiënten spreken juist veel, maar in onbegrijpelijke taal. Wat zij zeggen is voor de gesprekspartner niet of moeilijk te begrijpen. Deze mensen hebben vaak ook grote problemen met het begrijpen van taal.

Let wel: iemand met afasie heeft in het algemeen nog steeds hetzelfde denkvermogen/intelligentie als daarvoor.

Impact van afasie

Afasie verandert het leven van u als patiënt en uw omgeving. Het heeft invloed op veel dagelijkse situaties. U kunt bijvoorbeeld moeite hebben met:

- > een gesprek voeren
- > telefoneren en whatsappen
- > formulieren invullen
- > mailen
- > boodschappen doen
- > televisie kijken

Herstel

Het herstel is afhankelijk van vele factoren en is daarom moeilijk voorspelbaar. Na ontslag uit het ziekenhuis is er meestal nog wel verdere logopedische behandeling nodig. Dit gebeurt in een revalidatiecentrum of een verpleeghuis. Soms is direct ontslag naar huis mogelijk. Dan wordt er gekeken naar mogelijkheden voor logopedie in de thuissituatie.

Communicatieadviezen

De communicatie kan voor u en voor uw omgeving lastig zijn. Het is van belang dat de omgeving zich zoveel mogelijk aanpast aan de nieuwe situatie, omdat dit voor u als patiënt waarschijnlijk moeilijk zal zijn. Onderstaande adviezen kunnen mogelijk helpen om de communicatie makkelijker te maken.

U wilt de patiënt met afasie iets vertellen:

- > Zorg voor een rustige omgeving. Achtergrondlawaai kan storend zijn.
- > Maak oogcontact.
- > Gebruik een normale melodie en luidheid; voorkom overdreven hard praten en kinderlijk taalgebruik.
- > Spreek in een rustig tempo. Las natuurlijke pauzes in.
- > Spreek in korte eenvoudige zinnen.
- > Stel waar mogelijk gesloten vragen en stel één vraag per keer. Bijvoorbeeld: wilt u koffie? En niet: wilt u koffie of thee?
- > Geef het onderwerp van het gesprek aan. De rest van het gesprek is dan voor de ander makkelijker te volgen. Bijvoorbeeld: Bezoek. Komt er bezoek?
- > Benadruk de belangrijkste woorden uit de zin.
- > Schrijf steekwoorden op of maak een eenvoudige tekening.
- > Controleer of de boodschap begrepen is.
- > Gebruik je lichaamstaal en eenvoudige gebaren. Dit helpt de patiënt beter begrijpen en daarnaast stimuleert het de patiënt om hetzelfde te doen.

De patiënt met afasie wil u iets vertellen:

- > Neem de tijd voor een gesprek. Neem de tijd om te luisteren en geef de patiënt de tijd om te reageren en informatie te verwerken.
- > Stel eenvoudige vragen en breng structuur aan in het gesprek door wie-wat-waar-hoe vragen. Stel 1 vraag tegelijk.
- > Stimuleer de patiënt zo nodig om het bedoelde aan te wijzen. Het gaat er niet om hoe iets duidelijk gemaakt wordt, als jullie elkaar maar begrijpen.
- > Ondanks bovenstaande adviezen kan het voorkomen dat u er samen niet uitkomt. Laat het onderwerp dan rusten en kom er eventueel later op terug.

Hulpmiddelen

Soms kan het handig zijn om bij het praten met elkaar gebruik te maken van hulpmiddelen. Foto's, afbeeldingen of woordenlijstjes kunnen veel duidelijk maken. De logopedist kan beoordelen of een hulpmiddel geschikt is.

Wat doet de logopedist?

Als u nog niet met ontslag gaat, wordt indien mogelijk gestart met behandeling. Hierbij moet worden opgemerkt dat de primaire taak van de logopedist in het Frisius MC Leeuwarden ligt bij de diagnostiek en voorlichting.

Onderzoek: kort na het ontstaan van de afasie neemt de logopedist taalonderzoeken af om te beoordelen of, en welke taalfuncties zijn aangetast. Er wordt gekeken naar het begrijpen en uiten van gesproken en geschreven taal. De logopedist bekijkt mogelijkheden en middelen die nodig zijn om de communicatie tussen u en uw omgeving zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Voorlichting: de logopedist geeft voorlichting en adviezen om communicatie tussen de u en uw omgeving zo optimaal mogelijk te laten verlopen.

Contact

Heeft u nog vragen en/of opmerkingen? Bel dan met de afdeling logopedie van het Frisius MC Leeuwarden op 058 – 286 60 91.

Meer informatie

www.afasie.nl

www.logopedie.nl

www.hersenstichting.nl

